

Notat

Plads til forskellighed

Indsatsplan for inkluderende fællesskaber

Dette notat beskriver den faglige indsatsplan for inkluderende fællesskaber "Plads til forskellighed", der blev aftalt med Budget 2020.

Politiske beslutninger i relation til den faglige indsatsplan

I BUU-strategien Vores Børn – Fælles Ansvar besluttede Børne- og Ungdomsudvalget at fastfryse andelen af børn, der visiteres til specialundervisning. Målet var dermed, at der ikke visiteres mere end 5,2 pct. af de københavnske børn til specialtilbud, svarende til niveauet i 2019.

I budget 2020 blev der afsat 135,5 mio. kr. årligt til at holde dette niveau, og 26,5 mio. kr. i 2020-2023 til en faglig indsatsplan for at bremse væksten i andelen af børn, der blev visiteret til specialtilbud.

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog den faglige indsatsplan "Plads til Forskellighed 2020-23" på sit møde den 6. november 2019 med følgende 8 indsatser:

1. Styrkelse af skolernes ressourcecentre
2. Styrkelse af kompetencecentrene
3. Styrkelse af tidlig indsats i dagtilbud
4. Styrkelse af specialsupporten (PPR) til lærere og pædagoger
5. Fleksible indsatser
6. Systematisk opfølgning og ledelsesinformation
7. Styrket visitations- og revisitationspraksis
8. Forebyggelse af konflikter, trusler og vold

Indsatsplanen bygger bl.a. på en analyse af specialområdet, som blev foretaget i forbindelse med OFS 2018-19. Analysen pegede på fire faktorer, der går igen for de skoler, der har den laveste andel af børn, som visiteres til specialtilbud: 1) Tidlig fokus på forældresamarbejdet, 2) børnesyn, 3) systematik i arbejdsgangene og 4) tydeligt ledelsesfokus.

Formålet med planen er for det første at styrke almentilbuddenes inkluderende praksis, med udgangspunkt i de fire betydende faktorer, og for det andet at bremse væksten i udgifterne til specialområdet.

Plads til forskellighed midtvejsevalueres henover 2022. Neden for beskrives de otte indsatser i planen:

4. februar 2022

Sagsnummer
2022-0041461

Dokumentnummer
2022-0041461-1

Fagligt Center
Skole, Inklusion og Sundhed
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

EAN-nummer
5798009374608

Styrkelse af skolernes ressourcecentre

Hver skole har et ressourcecenter, som skal understøtte den flerfaglige dialog om pædagogiske og undervisningsmæssige udfordringer. Ressourcecenteret er centralt i forhold til dels at støtte og inspirere skolens lærere og pædagoger, at udarbejde handleplaner for enkelte elever, at inddrage forældrene i elevernes læring og trivsel og foreslå konkrete skridt til en positiv faglig og social udvikling for den enkelte elev.

Som led i Plads til Forskellighed er der udviklet en såkaldt rammemodel for ressourcecentre, som gælder alle byens skoler. Modellen præciserer skolelederens opgave med at udvikle og fastholde kvaliteten i skolens arbejde med inkluderende læringsmiljøer, og den fastsætter klare retningslinjer og procedurer for ressourcecenterets arbejde. Samtidig indeholder rammemodellen et kvalitetsværktøj, som skolen skal bruge for at analysere deres praksis og få viden om, hvor de skal sætte ind.

Ressourcecenteret er desuden nøglen til skolernes arbejde med co-teaching, der er en metode som kan benyttes, når der er to medarbejdere til stede i undervisningen (både lærere og pædagoger kan bruge metoden). Co-teaching fremhæves af førende forskere på inklusionsområdet som havende et særligt potentiale i forhold til at fremme læring og deltagelsesmuligheder i en bredt sammensat elevgruppe.

Styrkelse af ressourcecentrene forventes at løfte kvaliteten i skolernes arbejde med inkluderende læringsmiljøer gennem tydelig organisering, styrket systematik, dokumentation og en klar ansvarsfordeling, ligesom co-teaching forventes at kvalificere lærere og pædagogers specialpædagogiske tilgang i undervisningen.

Status:

- ✓ Alle skoler er i gang med at implementere rammemodel og kvalitetsudviklingsværktøjet (september 2020)
- ✓ Der er gennemført co-teachingforløb på 27 skoler, og yderligere 17 forløb igangsættes i skoleåret 22/23.

Styrkelse af kompetencecentrene

Som en del af supporten er der i København organiseret 7 kompetencecentre på skoleområdet og 2 kompetencecentre på dagtilbudsområdet. Kompetencecentre er placeret på alment skoler og specialskoler samt specialdagtilbud og leverer praksisnær og specialpædagogisk support til andre skoler og dagtilbud. Kompetencecentrene er organiseret i f. m. målgruppe og/eller tema, og de yder support til følgende målgrupper og temaer: Inkluderende læringsmiljøer, læse- og skrivevanskeligheder, ADHD og Autisme, generelle indlæringsvanskeligheder, sårbare børn i udsatte positioner og det praktisk-musiske område.

Kompetencecentrenes medarbejdere på skoleområdet har, i regi af Plads til Forskellighed, gennemført et fælles kompetenceforløb med fokus på udvikling af deres vejlederrolle, så deres support i endnu højere grad forankres i praksis på skolerne. Endvidere er der afsat ressourcer til flere supportforløb med fokus på kapacitetsopbygning på alment skoler og i dagtilbud.

Status er:

- ✓ Seks kompetencecentre har gennemført fælles kompetenceudvikling, og der er fastsat principper for support.
- ✓ Øget kompetencecentersupport til skoler og dagtilbud.

Styrkelse af specialsupporten

Specialsupporten er en del af områdernes tværfaglige support og omfatter blandt andet psykologbistand. Indsatsen har fokus på aktionslæring og på kompetenceudvikling i inddragelse af barnets perspektiv.

Aktionslæringsforløbene betyder, at psykologer og lærer-/pædagogteams sammen udvikler praksis i klasselokalet, så undervisningen imødekommer alle elever, også elever med særlige behov. Indsatsen skal styrke det forebyggende arbejde på skolerne gennem tidlig og konkret inddragelse af psykologfaglig viden i den daglige praksis og tilrettelæggelse af undervisningen.

Status:

- ✓ Der er igangsat aktionslæringsforløb på 26 skoler og yderligere 8 forløb igangsættes i skoleåret 22/23.

Styrkelse af den tidlige indsats i dagtilbuddene

Denne indsats har fokus på støtte til børn med særlige behov i både dagtilbuddet og i overgangen mellem dagtilbud og skole.

Der er implementeret en ny model for ressourceforum (support til dagtilbud tilsvarende ressourcecenter på skoleområdet), som er en samarbejdsform mellem support og dagtilbud. Modellen giver en tydelig struktur, så supporten bliver mere effektiv og kvalificeret for både enkelte børn og hele børnegrupper.

Københavns Kommune har basispladser for børn, der har glæde af samvær med børn i almindelige dagtilbud på trods af psykiske og fysiske handicap. I dagtilbud med basispladser er der ekstra personale og specialpædagoger, som kan støtte op omkring det enkelte barn. Som led i Plads til Forskellighed er der igangsat et udviklingsarbejde om handleplaner for børn i en basisplads, som skal understøtte barnets udvikling i kommunens basispladstilbud.

Status:

- ✓ Der er implementeret en samarbejdsmodel mellem daginstitution og skole, for skolestartere med behov for støtte, samt etableret støttepædagogindsats i overgangen.
- ✓ Ny model for ressourceforum er implementeret fra efteråret 2021.

- ✓ Der er udviklet en model for styrket forældresamarbejde og handleplansarbejde for børn i basispladser.

Fleksible indsatser

Der er udviklet en fælles model for de såkaldte flexteam (tidligere støttekorps) i alle områder, som skolerne kan trække på, når de har brug for specialpædagogisk bistand eller didaktisk viden og kompetencer i arbejdet med børn med behov for støtte. Formålet med flexteamet er, at det skal understøtte fleksible indsatser i almenmiljøet, så de børn, der kan profitere af det, kan blive i almenmiljøet frem for at blive visiteret til et specialtilbud. Den fælles model giver en overordnet ramme for flex-teamets arbejde, men sikrer også mulighed for tilpasning til den lokale organisering og efterspørgsel, der er i de respektive områder.

Status er:

- ✓ Alle områder har implementeret et flexteam.

Systematisk opfølgning og ledelsesinformation

Der udarbejdes kvartalsvist datapakker til lederne i områderne og i dagtilbudsklynger og skoler. På den måde kan lederne hele tiden have fokus på, om der er børn, der er bekymring for. Dermed kan den lokale dialog gøre, at der kan sættes ind så tidligt som muligt, hvis der er brug for det.

Den systematiske opfølgning gennemsyrrer hele organisationen og er en måde at sætte fokus på såvel de enkelte børn - som den samlede andel af børn med behov for støtte. Dermed bruges ledelsesinformation både i den daglige praksis, i kvalitetssamtaler i ledelsesstrengen og i Børne- og Ungdomsudvalgets opfølgning.

Status er:

- ✓ Der udarbejdes og udsendes kvartalsvise datapakker til områder og skoler, og der udarbejdes datapakker med opgørelse af aktive sager til klyngeledere.
- ✓ BUU får opfølgning på mål for inkluderende fællesskaber samt 3 årlige opgørelse over indstillinger, visitationer og klager. Der er udarbejdet en model for aktivitetsstyring i områderne.

Styrket visitations- og revisitationspraksis

Der er udviklet nye visitationsprocedurer om visitation fra et alment tilbud til et specialtilbud. Det gælder ikke alene første gang, der visiteres, men også i det efterfølgende forløb, hvor man løbende genovervejer, om barnet fortsat skal være i et specialtilbud, eller om det med den rette støtte kan - og skal - tilbagesluses til et alment tilbud.

Indsatsen fokuserer på, hvordan visitationsprocessen kan understøtte, at flest mulige børn får den støtte de har behov for i almenmiljøerne, og at der i højere grad sker revisitation fra et specialtilbud til almen. Der er derfor også igangsat et pilotprojekt i to områder (VVK og NB), som særligt

fokuserer på brobygning og tilbageslusning af børn fra specialtilbud til almenmiljøet.

Status:

- ✓ Analyse af forvaltningens visitations- og revisitationsprocesser er udarbejdet.
- ✓ Der er implementeret en skabelon for et bydækkende pædagogisk notat på alle almenskoler, der sikrer dokumentation og opfølgning, når et barn har behov for støtte.
- ✓ Pilotprojektet i VVK og NB udbredes i 2022 til alle områder.

Forebyggelse af konflikter, vold og trusler.

Det eksisterende konflikthåndteringsværktøj, der er udviklet til at forebygge konflikter, vold og trusler på specialskoler, er hen over efterår 2019 og forår 2020 blevet videreudviklet i en form, der er tilpasset almenskolerne. Værktøjet består af en række vejledninger, skabeloner og aftaleskemaer, som skolerne kan bruge til systematisk at kortlægge, forebygge og håndtere konflikter og voldsomme hændelser på arbejdspladsen. Formålet er at minimere konflikter og voldsomme hændelser ved at styrke trivslen for børn og samtidig forebygge belastninger, arbejdsulykker og sygefravær for medarbejdere.

Medarbejderne oplever, at konflikthåndteringsmetoden giver større ensartethed, tydelighed og fælles sprog om, hvordan konflikter kan håndteres i opløbet. Metoden er pilottestet på fem almenskoler og bliver løbende implementeret på alle almenskole.

Status er:

- ✓ Konflikthåndteringsmetoden er tilpasset almenskolernes praksis inklusiv KKFO.
- ✓ Konflikthåndteringsmetoden er under implementering på 29 skoler og yderligere 10 skoler forventes at gå i gang med at implementere metoden i skoleåret 2022/23.